

XMT

SG
Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

Oplegmemorandum

Betrokkenen: Premiecluster en MEVA

1 Aanleiding

- Verzoek om vroege betrokkenheid MT FEZ bij jaarverslag 2020.
- Discussie vorig jaar over wel/niet opnemen van bepaalde paragrafen bij Financieel Beeld Zorg.

2 Beslis- en/of besprekpunten

- **Bent u akkoord met het voorstel voor hoofdstukindeling Financieel Beeld Zorg voor het jaarverslag 2020 (zie toelichting)?**
- We hebben tot nu toe twee discussiepunten geïdentificeerd:
 - **Schrappen van paragraaf 2.6:** Doel van de paragraaf is om de belangrijkste mutaties die in de Ontwerpbegroting 2020 voor het jaar 2020 staan, te verantwoorden in het jaarverslag 2020. Deze mutaties worden niet elders in het fbz verantwoord. In de huidige vorm voegt deze paragraaf niet de informatie toe die we zouden willen. **Voorstel is om deze paragraaf te schrappen. Het schrappen van deze paragraaf zal in het jaarverslag toegelicht moeten worden. Back up optie** kan zijn om deze paragraaf in principe te laten staan en jaarlijks –samen met BT- kritisch naar de op te nemen mutaties te kijken; bijv. geen ramingsbijstellingen opnemen waar geen beleidsinhoudelijk verhaal voor is. Indien er geen grote, relevante mutaties voor de TK zijn, dan schrappen we deze paragraaf. Zie voor meer uitleg de toelichting onder de tabel.
 - **Wel opnemen van paragraaf 3.2.3.** In deze paragraaf wordt a.d.h.v. een fictief rekenvoorbeeld getoond hoe de aansluiting tussen het WLZ-kader van NZA te maken is met de cijfers uit de begroting/jaarverslag. ADR had hier moeite mee (zie voor meer uitleg de toelichting onder de tabel). **Voorstel is om toestemming aan ADR te vragen om deze paragraaf te laten staan. Als dit niet lukt, dan schrappen we de paragraaf in FBZ en nemen we het op in de open data van het FBZ.**

3 Korte toelichting beslis- en/of besprekpunten

De rechterkolom van onderstaande tabel is het voorstel voor Jaarverslag 2020; afwijkingen t.o.v. vorig jaar/discussiepunten zijn aangegeeld in de tabel en staan onder de tabel toegelicht.

Tabel hoofdstukindeling FBZ jaarverslag 2019 vs. voorstel FBZ jaarverslag 2020

Jaarverslag 2019	Jaarverslag 2020
1 Inleiding	1 Inleiding
1.1. Wijzigingen in het Financieel Beeld Zorg	1.1. Wijzigingen in het Financieel Beeld Zorg
2 Zorguitgaven in vogelvlucht	2 Zorguitgaven in vogelvlucht
2.1 Financieel beeld op hoofdlijnen	2.1 Financieel beeld op hoofdlijnen
-/-	2.2. COVID-19 paragraaf zoals in begroting 2021
2.2 Samenstelling van de bruto zorguitgaven en -ontvangsten	2.3 Samenstelling van de bruto zorguitgaven en -ontvangsten
2.3 Ontwikkeling van de netto zorguitgaven	2.4 Ontwikkeling van de netto zorguitgaven
2.4 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg	2.5 Ontwikkeling van het Uitgavenplafond Zorg
2.5 Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg	2.6 Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg
2.6 Actualisering van de intensiveringen en maatregelen uit de begroting 2019 en de Startnota	-/-
3. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven	3. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven
3.1 Zorgverzekeringswet (Zvw)	3.1 Zorgverzekeringswet (Zvw)
3.1.1 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten	3.1.1 Verticale ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten
3.1.2 Ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten per deelsector	3.1.2 Ontwikkeling van de Zvw-uitgaven en -ontvangsten per deelsector
3.1.3 Bestuurlijke akkoorden curatieve zorg	3.1.3 Bestuurlijke akkoorden curatieve zorg
3.2 Wet langdurige zorg (Wlz)	3.2 Wet langdurige zorg (Wlz)
3.2.1 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten	3.2.1 Verticale ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten
3.2.2 Ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten per deelsector	3.2.2 Ontwikkeling van de Wlz-uitgaven en -ontvangsten per deelsector
3.2.3 Aansluiting Wlz-kader en begroting/jaarverslag	3.2.3 Aansluiting Wlz-kader en begroting/jaarverslag
3.3 Begrotingsgefinancierde uitgaven	3.3 Begrotingsgefinancierde uitgaven
3.3.1 Verticale ontwikkeling begrotingsgefinancierde zorguitgaven	3.3.1 Verticale ontwikkeling begrotingsgefinancierde zorguitgaven
4. Horizontale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten	4. Horizontale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten
4.1 Factsheet zorguitgaven en -ontvangsten 2016-2019 per deelsector	4.1 Factsheet zorguitgaven en -ontvangsten 2016-2019 per deelsector
4.2 Meerjarige ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2010-2019 per financieringsbron	4.2 Meerjarige ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten 2010-2019 per financieringsbron
4.3 Horizontale ontwikkeling van de netto zorguitgaven 2017-2019	4.3 Horizontale ontwikkeling van de netto zorguitgaven 2017-2019
4.3.1 Horizontale ontwikkeling van de totale netto zorguitgaven	4.3.1 Horizontale ontwikkeling van de totale netto zorguitgaven
4.3.2 Horizontale ontwikkeling van de netto Zvw-uitgaven	4.3.2 Horizontale ontwikkeling van de netto Zvw-uitgaven
4.3.3 Horizontale ontwikkeling van de netto Wlz-uitgaven	4.3.3 Horizontale ontwikkeling van de netto Wlz-uitgaven

SG

Financieel-Economische Zaken
Beleidsvoering en advies

Kenmerk

5. Financiering van de zorguitgaven	5. Financiering van de zorguitgaven
5.1 Ontwikkeling premies voor Zvw en Wlz	5.1 Ontwikkeling premies voor Zvw en Wlz
5.2 Ontvangsten, uitgaven en vermogens van de zorgfondsen (Zvw, Wlz en AWBZ)	5.2 Ontvangsten, uitgaven en vermogens van de zorgfondsen (Zvw, Wlz en AWBZ)
5.3 Wat hebben burgers en bedrijven in 2019 aan zorg betaald?	5.3 Wat hebben burgers en bedrijven in 2019 aan zorg betaald?

SG

Financieel-Economische Zaken
Beleidsvoering en advies

Kenmerk

NB: Paragraaf 5 doet MEVA: voorstel is om deze indeling hetzelfde te houden. PM check Gert-Anne

Schrappen paragraaf 2.6 Actualisering van de intensiveringen en maatregelen uit de begroting 2019 en de Startnota. Zie ook bijlage 1 met een voorbeeld hoe deze paragraaf er in jaarverslag 2020 eruit zou kunnen zien.

- Over deze paragraaf is vorig jaar discussie geweest; om deze eventueel te schrappen. Uiteindelijk is gekozen om deze paragraaf wel in het jaarverslag op te nemen, maar de kolom 'realisatie' uit de tabel in het jaarverslag te schrappen.
- Argumenten om de paragraaf op te nemen, waren vorig jaar:
 - Paragraaf zat sinds 2007 in FBZ;
 - Doel van de paragraaf is om de belangrijkste mutaties (besparingen/intensiveringen) die in de Ontwerpbegroting 2020 voor het jaar 2020 staan, te verantwoorden in het jaarverslag 2020. Deze mutaties worden niet elders in het fbz verantwoord; fbz gaat alleen in op alle mutaties voor 2020 vanaf 1^e supp. 2020 tot en met jaarverslag 2020.
- Nieuw argument dit jaar is dat aan de TK is toegezegd om kritisch te reflecteren op ambities uit actieprogramma's en dus de kabinetsperiode.
- Argumenten om de paragraaf te schrappen:
 - De paragraaf is minder informatief dan gewenst: het blijkt toch vaak niet mogelijk om in harde euro's aan te geven of een intensivering dan wel besparing is gehaald. Ook blijkt het moeilijk om bij grote mutaties –zoals een ramingsbijstelling- een beleidsrijke toelichting te schrijven (die is er namelijk vaak niet).
 - Informatie van deze paragraaf geeft alleen weer wat er in jaar 2020 in de ontwerpbegroting 2020 met de besparing/intensivering is gebeurd; dat zegt niets over wel/niet behalen van de gehele intensivering/besparing in de gehele kabinetsperiode.
 - Jaarverslagen van andere departementen tonen deze paragraaf en de info uit ontwerpbegroting 2020 niet.
- **Voorstel is om deze paragraaf te schrappen. Het schrappen van deze paragraaf zal in het jaarverslag toegelicht moeten worden.**
- **Back up optie** kan zijn om deze paragraaf in principe te laten staan en jaarlijks –samen met BT- kritisch naar de op te nemen mutaties te kijken; bijv. geen ramingsbijstellingen opnemen, waar geen beleidsinhoudelijk verhaal voor is. Indien er geen grote, relevante mutaties voor de TK zijn, dan schrappen we deze paragraaf in overleg met BT.

Wel opnemen paragraaf 3.2.3 Zie ook bijlage 2, hoe deze paragraaf er vorig jaar uitzag

- Deze paragraaf legt uit hoe de aansluiting tussen WLZ-kader van NZA te maken is met de cijfers uit de begroting/jaarverslag. Dit is m.n. gedaan aan de hand van een fictief rekenvoorbeeld.
- Argument voor het opnemen van deze paragraaf: Alleen op deze plek wordt voor de buitenwereld de vertaalslag van cijfers uit de begroting naar de

kaders die NZA publiceert gemaakt. Hierover worden we (met enige regelmaat)bevraagd.

- Argumenten tegen opnemen paragraaf:
 - ADR gaat mogelijk ervoor liggen; ze hebben slechts toestemming gegeven om deze paragraaf eenmalig in 2019 op te nemen (zie e-mail Walter in bijlage 3). Alleen bij veranderen van systematiek zou het weer mogen (en de systematiek is niet veranderd). Probleem van ADR zat in het niet kunnen controleren van de cijfers van een fictief rekenvoorbeeld.
 - Rekenvoorbeeld met fictieve cijfers leidt mogelijk tot verwarring.
- **Voorstel is om toestemming aan ADR te vragen om deze paragraaf te laten staan. Als dit niet lukt, dan schrappen we de paragraaf in FBZ en nemen we het op in de open data van het FBZ.**

SG
Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

Kenmerk

Toevoegen paragraaf 2.2 covid-19

- Sinds de begroting 2021 is er een Covid-19 paragraaf opgenomen geweest in FBZ.
- Op deze plek staat de Covid-19 paragraaf ook in de begroting.

4 Tijdsinschatting (max. 30 minuten)
20 minuten

Bijlage 1 Voorbeeld hoe 2.6 er in jaarverslag 2020 uit zou kunnen zien**2.6 Actualisering van de intensiveringen en maatregelen uit de begroting 2020**

SG
Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

Kenmerk

In onderstaande tabel zijn de intensiveringen en maatregelen (exclusief overhevelingen) opgenomen die zijn aangekondigd in de begroting 2020 voor de totale zorguitgaven.

In de toelichting onder de tabel staat per intensivering en maatregel de stand van zaken. Het is niet altijd mogelijk om van elke intensivering en maatregel in de zorg een exacte uitkomst te geven. De reden daarvoor is dat tal van ontwikkelingen van invloed zijn op de hoogte van de zorguitgaven, waaronder vraagfactoren (toe- of afname van het zorggebruik), aanbodfactoren (zoals substitutie-effecten) en prijsontwikkelingen¹. Deze ontwikkelingen zijn op macroniveau niet nauwkeurig van elkaar te onderscheiden en te kwantificeren.

Tabel 6 Intensiveringen en maatregelen die zijn aangekondigd in de begroting 2020 (bedragen x € 1 miljoen)	
	Ontwerpbegroting
	2020
Zorgverzekeringswet (Zvw)	
Ramingsbijstelling opleidingen	5.1.2b
Verlagen groeirimte geneesmiddelen	
Taakstelling MSZ	
Beschikbaarheid geneesmiddelen	
Wet langdurige zorg (Wlz)	
Tekorten jeugdhulp	
Ramingsbijstelling Wlz	
Ta riefherijking verpleeghuiszorg	
Ambulantisering in de ggz	
Ontwikkelopgave zorgkantoren	
Invoeren Wet verplichte ggz	
Wet zorg en dwang	
Verhoging leeftijdsgrens gezinshuizen	
Bijdrage zorgvisie Groningen	

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting**Zorgverzekeringswet (Zvw)**

Uitgaven

SG
Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

Kenmerk

Ramingsbijstelling opleidingen

Op basis van nieuw beschikbaar gekomen gegevens vanuit de NZa en het Capaciteitsorgaan zijn de ramingen voor de medische vervolgoopleidingen aangepast. Uit de beschikbare gegevens kan worden opgemaakt dat er steeds meer artsen in opleiding tot specialist (aios) in deeltijd werken. Deze trend zet zich naar verwachting door. Hierdoor kan de raming van de kosten van het opleiden van deze aios naar beneden worden bijgesteld. Dit betekent niet dat er minder aios worden opgeleid. Daarnaast leiden ziekenhuizen minder gespecialiseerde verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel op dan waarmee rekening gehouden werd in de raming van het Capaciteitsorgaan.

Verlagen groeiruimte geneesmiddelen

De verwachte uitgaven aan geneesmiddelen zijn op basis van de geneesmiddelenraming van het Zorginstituut lager dan eerder geraamd. Daarom wordt de raming voor geneesmiddelen met € 5.1.2b in 2019, oplopend tot € 5.1.2b in 2021 neerwaarts bijgesteld.

Taakstelling MSZ

De oploop van een taakstelling op de medisch-specialistische zorg in 2020 en 2021 uit het regeerakkoord-Rutte I is in het bestuurlijk akkoord MSZ 2019-2022 gecompenseerd. Dit is verwerkt in de VWS-begroting 2019. De oploop van deze taakstelling wordt gedekt binnen het Uitgavenplafond Zorg en derhalve tegengeboekt.

Beschikbaarheid geneesmiddelen

In overleg met de Tweede Kamer is besloten om de mogelijkheden van een beschikbaarheidsregeling voor geneesmiddelen in de sluis (intra- en extramuraal) te verkennen. In afwachting van de precieze vormgeving wordt hiervoor een structureel bedrag van € 5.1.2b gereserveerd.

Wet Langdurige zorg (Wlz)

Uitgaven

Tekorten jeugdhulp

Omdat sinds de decentralisatie meer kinderen in beeld komen en de transformatie nog onvoldoende van de grond komt heeft het kabinet extra middelen toegekend voor jeugdzorg. Gemeenten hebben extra € 5.1.2b in 2019 en € 300 miljoen in 2020 en 2021 gekregen in het gemeentefonds. Daarnaast is € 5.1.2b toegevoegd in 2019 aan de begroting van VWS (artikel 5). Dit bedrag is bedoeld voor tijdelijke liquiditeitssteun aan instellingen indien de zorgcontinuïteit in gevaar komt.

Ramingsbijstelling Wlz

In de raming van de Wlz-uitgaven is rekening gehouden met een jaarlijkse volumegroei van de uitgaven. Op basis van actualisatiegegevens wordt de raming van de volumegroei met € 5.1.2b verlaagd in 2020 oplopend tot € 5.1.2b vanaf 2021. Daarnaast wordt de raming van het beroep op aanspraken voor dagbesteding, vervoer en huishoudelijke hulp neerwaarts bijgesteld (oplopend tot € 5.1.2b structureel). Deze ramingsbijstelling van de Wlz-uitgaven op de begroting was mogelijk zonder het Wlz-kader bij te stellen.

SG
Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

Tariefherijking verpleeghuiszorg

Conform het advies van de NZa worden alle tarieven voor de verpleeghuiszorg op basis van het kostenonderzoek 2018 herijkt. De tariefherijking leidt per saldo tot € 87 miljoen lagere uitgaven.

Kenmerk

Ambulantisering in de ggz

Met het bestuurlijk akkoord ggz 2019–2022 wordt met de Juiste Zorg op de Juiste Plek binnen het ggz-domein ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot meer zorg in het gemeentelijk domein, zowel voor beschermd wonen als voor begeleiding.

Ontwikkelopgave zorgkantoren

Voor de implementatie van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg spelen de zorgkantoren een belangrijke rol. Om deze rol goed te kunnen invullen hebben de zorgkantoren een ontwikkelopgave. Hiervoor is een additioneel bedrag van € 5.1.2b per jaar benodigd. Voor 2019 is een bedrag van € 5.1.2b benodigd. Daarnaast is besloten om de cliëntondersteuning in 2019 voort te zetten (€ 5.1.2b).

Invoeren Wet verplichte ggz

Per 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Als gevolg van deze wet krijgen gemeenten extra uitvoerende taken. Hiervoor worden gemeenten financieel gecompenseerd.

Wet zorg en dwang

In 2020 treedt de nieuwe Wet zorg en dwang in werking. Hierin is geregeld dat vg- en pg-patiënten aanspraak kunnen maken op een cliëntvertrouwenspersoon (cvp). De cvp wordt ingezet conform het kwaliteitskader. Daarnaast wordt een landelijke faciliteit opgezet voor het bij elkaar brengen en bundelen van expertise. Voor dit geheel is budget beschikbaar gesteld oplopend tot € 5.1.2b in 2023.

Verhoging leeftijdsgrens gezinshuizen

In navolging van de in 2018 gemaakte bestuurlijke afspraak om pleegzorg (bij 18 jaar) standaard te verlengen tot 21 jaar, wordt ook de leeftijdsgrens voor gezinshuizen verhoogd tot 21 jaar. Gemeenten krijgen extra middelen voor deze verhoging.

Bijdrage zorgvisie Groningen

De Stuurgroep Zorg heeft een visie opgesteld voor een duurzaam zorglandschap in de regio Groningen inclusief een advies over de versterking/vernieuwing van het zorgvastgoed. Hiervoor is in totaal € 5.1.2b nodig. Vanuit VWS wordt maximaal € 5.1.2b bijgedragen over een periode van 15 jaar om deze visie te verwezenlijken.

Bijlage 2 tekst uit jaarverslag 2019

SG
Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

3.2.3 Aansluiting Wlz-kader en begroting/jaarverslag

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport stelt voor ieder kalenderjaar, op grond van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), het bedrag vast dat in dat kalenderjaar beschikbaar is voor op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) verzekerde zorg. Dit wordt het Wlz-kader genoemd. Het bedrag voor het Wlz-kader is niet gelijk aan het in de begroting en jaarverslag opgenomen budget voor de Wlz. In deze paragraaf wordt de aansluiting gemaakt tussen het Wlz-kader en het jaarverslag.

Kenmerk

Wlz-kader

Het Wlz-kader bestaat uit de contracteerruimte voor zorg in natura en persoonsgebonden budgetten en een geormerkt budget voor de verbetering van de kwaliteit van de verpleeghuiszorg. De contracteerruimte betreft het budget waarbinnen zorgkantoren (Wlz-uitvoerders) en zorgaanbieders afspraken maken (zorg inkopen) voor cliënten die gebruik maken van de Wlz. Pgb-houders kopen langdurige zorg (al dan niet ondersteund) zelf in. Het Wlz-kader 2019 is voor het eerst via de voorlopige kaderbrief 2019 van 2 juli 2018 (TK 34104, nr. 232) gepubliceerd. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) adviseert de minister van VWS over de verwachte uitputting van het Wlz-kader. Bij de berekening van het Wlz-kader 2019 wordt het Wlz-kader 2018 als uitgangspunt genomen. Daarnaast worden verwachte wijzigingen vanwege de stijgende groeivraag (groeiruimte) en bijvoorbeeld de loon- en prijsbijstelling verwerkt. Op 1 oktober 2018 is vervolgens de definitievekaderbrief 2019 (TK 34104, nr. 241) verzonden. Gedurende het jaar 2019 hebben er ook wijzigingen in het Wlz-kader plaatsgevonden. Deze wijzigingen zijn gepubliceerd in de voorlopige kaderbrief 2020 (TK 34104, nr. 253) en de definitievekaderbrief 2020 (TK 34104, nr. 265), die in 2019 verstuurd zijn.

Aansluiting definitief Wlz-kader 2019 en jaarverslag 2019

In de brief over het definitieve Wlz-kader 2020 is het Wlz-kader voor 2019 aangepast (TK 34104, nr. 265). In onderstaand overzicht is de aansluiting tussen het Wlz-kader 2019 en de stand jaarverslag 2019 gemaakt. De stand jaarverslag is overeenkomstig de stand uit tabel 11 in dit jaarverslag.

	Pgb	Kwaliteitsbudget
Contracteerruimte		
Wlz-kader 2019 (kaderbrief)	20.374	2.431
Onderuitputtingspercentage	0,3%	14%
Onderuitputting	61	340
Benodigd budget	20.313	2.091
Stand jaarverslag 2019	20.313	2.091
2019		600

Bron: Definitieve kaderbrief 2020 (TK 34104, nr. 265)

Bijlage 3 Eenmalige toestemming ADR opname paragraaf 3.2.3.

Van: [redacted], [redacted] ([redacted]) (ADR/VOS) <[redacted]@minfin.nl>

Verzonden: vrijdag 7 februari 2020 10:17

Aan: [redacted], [redacted] ([redacted]) <[redacted]@minvws.nl>; [redacted], [redacted], [redacted] [redacted] ([redacted]) <[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: RE: FBZ jaarverslag 2019

SG

Financieel-Economische
Zaken
Beleidsvoering en advies

Kenmerk

Goedemorgen [redacted] 5.1.2e

Ik heb gisteren aan het einde van de dag [redacted] 5.1.2e kunnen spreken en hem hetgeen wat wij in de ochtend besproken hebben nader toegelicht.

Zoals gisteren besproken kunnen wij akkoord gaan met het opnemen van fictieve cijfers in het jaarverslag voor FBZ, onder een aantal voorwaarden:

- De fictieve toelichting vindt alleen plaats bij paragraaf 3.2.3. 'Aansluiting Wlz-kader en begroting/jaarverslag' en niet bij andere delen in het jaarverslag;
- De nieuwe paragraaf is eenmalig om de werk- en berekeningswijze nader toe te lichten;
- Er moet duidelijk aangegeven worden dat het om een rekenvoorbeeld gaat;
- Bij voorkeur zouden wij het rekenvoorbeeld met toelichting ook in een kader geplaatst zien (dus met een rand om de tekst en de fictieve tabellen), zodat ook goed zichtbaar is dat het om een rekenvoorbeeld gaat → dus de passage 'Aansluiting Wlz-kader en VWS-begroting' t/m de paragraaf onder tabel 5B "... wordt verlaagd" in een kader plaatsen.

Ik hoop jullie voldoende te hebben geïnformeerd en dat bovenstaande werkbaar is voor jullie.

Mochten er nog vragen zijn naar aanleiding van bovenstaande dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groeten,

[redacted] 5.1.2e